

Úvodem

Navazují-li na sebe akce, snad mohou na sebe navazovat i úvody. Když jsem před pěti lety jako představitel hlavního organizátora, Ústavu pro českou literaturu, psal vstupní slova ke sborníku z II. kongresu světové literárněvědné bohemistiky, zakončil jsem jej konstatováním, že rytmický impulz vzniká teprve trojím užitím stejného prvku. A vyjádřil jsem také naději, že příští, tedy třetí kongres již definitivně ustanoví dlouhodobou tradici a pravidelné setkávání bohemistů z různých zemí se stane nejen zvykem, ale i přirozenou nezbytností.

Nuže, přání se stalo skutkem a vy nyní otevíráte publikaci, která shrnuje příspěvky přednesené na III. kongresu. Konal se pod názvem *Hodnoty a hranice. Svět v české literatuře, česká literatura ve světě* v Praze v horkých dnech počátku léta 2005 a zúčastnilo se jej 148 badatelů působících v 21 zemích. Jeho význam podtrhl i fakt, že se konal pod záštitou prezidenta republiky Václava Klause, pražského primátora Pavla Béma, ministra kultury Pavla Dostála a předsedy Akademie věd České republiky Václava Pačese.

Kongres byl věnován dvěma významným výročím české literatury a kultury: 150 letům od prvního vydání *Babičky* Boženy Němcové a 100 letům od narození básníka Vladimíra Holana. Tato dvě výročí také tematicky vymezila základní okruhy kongresového bádání obracející pozornost k problematice literatury 19. století a avantgardy a jejích souputníků. Společným jmenovatelem, prostupujícím většinu příspěvků, pak byly otázky, co lze interpretovat jako nosné či trvalé hodnoty české literatury a jak jsou tyto hodnoty ve světě vnímány a přijímány. Do popředí se dostávala i problematika literárního kánonu, jeho přenosu do jiných kultur a obecnější problematika komparativních metod v bohemistice.

Cílem mnoha účastníků pak bylo také představit výsledky své současné práce, problematiku, kterou právě oni v dané chvíli považují za zajímavou a inspirativní.

Předkládaný sborník ve třech svazcích prezentuje různorodé pohledy a metodologické přístupy jednotlivých badatelů a přináší tak vcelku reprezentativní vzorek dnešního stavu bohemistického bádání doma a především ve světě. To však nemůže zachytit společenský rozměr kongresu, který je vždy důležitou, a možná nejdůležitější součástí jakéhokoli vědeckého shromáždění. Poskytl totiž prostor pro navázání osobních kontaktů mezi lidmi, příležitost k novému setkání starých přátel, známých či oponentů, ale i možnost vzájemného seznámení badatelů, kteří se dosud v nejlepším případě znali pouze z textů.

I proto se účastníci kongresu rozjížděli s chutí sejit se v roce 2010 znovu.

*Doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc.,
ředitel Ústavu pro českou literaturu AV ČR*